

Krystýnek, Jiří

České překlady z polské literatury v letech 1914-1930

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1964, vol. 13, iss. D11, pp. [79]-96

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108647>

Access Date: 24. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

JIRÍ KRYSŤÝNEK

ČESKÉ PŘEKLADY Z POLSKÉ LITERATURY
V LETECH 1914—1930

Problematika výběru děl z polské umělecké literatury pro překlad do češtiny v období 1914—1930, tj. zhruba od vypuknutí první světové války do počátku velké hospodářské krize, patří k nejzajímavějším a také nejzávažnějším otázkám polsko-českých vztahů vůbec.

Snad v žádném jiném období neuplatnilo se tak drasticky a tak deformujícím způsobem třídní hledisko vládnoucí třídy přijímající literatury. Pokrokoví, levicově orientovaní soudobí polští autoři jsou důsledně opomíjeni; pokud se něco z nich přece překládá, je to většinou z neporozumění nebo v důsledku odlišného chápání, které souvisí s větší liberálností českého prostředí. Mnohý jev, který byl pro polské vládnoucí kruhy, převážně již zfašizované, úzkoprse klerikální a reakční, příliš pokrokový, byl ještě přijatelný pro českou buržoazii a někdy se dokonce dal i propagačně využít.

Tak dochází k situacím až groteskním, když např. Emil Z e g a d ł o w i c z, který je přísně ortodoxními polskými katolíky ostře napadán pro svou rousseauisticky a poetisticky stylizovanou evokaci evangelia, nově se realizujícího v Beskydách (cítí v její zlidštěné, humorné, často až obhroublé formě velmi správně heretické prvky ariánské), je českými katolickými kruhy (Karník, Babler, Gajdoš, Strakoš aj.) přijímán naopak s nadšením a jeho poezie je propagandisticky používáno a zneužíváno k posílení ochablého náboženského citění zlostejných a zvlažněných českých katolíků, přičemž „moderní“ futuristická forma Zegadłowiczových veršů měla přispět k jejich rozšíření v řadách české inteligence. Přitom si ani tito překladatelé a vykladaatelé, ani redakce ultrakatolických časopisů *Rád* a *Akord*, které Zegadłowicze horlivě otiskovaly, zřejmě nebyli vědomi zajímavého faktu, že tento moderní básnický pokračovatel polských ariánů se formově učil především u Vladimíra Majakovského, jehož byl velikým obdivovatelem. Čeští čitelé Zegadłowiczovi vůbec nepostřehli silné pokrokové prvky v jeho díle; sami neschopni žádného podstatnějšího ideologického vývoje pro dogmatickou myšlenkovou ustrnulost svého světového názoru, nebyli s to sledovat neustálé narůstání progresivních elementů v Zegadłowiczově díle a vidět v tom důsledek hlubokého ideového přerodu básníka, který začal jako poetista a futurista expresionistického ražení a skončil jako komunista.

Jinak se však soudobí pokrokoví polští spisovatelé (např. Broniewski, Wasilewska, Kruczkowski aj.) vůbec neobjeví ve výběru českých překladatelů z polštiny. Zato tito překladatelé věnují pozornost některým senzačním novinkám bez ohledu na jejich literární cenu, pokud slibují dobrý komerční úspěch a finanční efekt (např. koncem války erotiky *N i e d ź w i e d z k é h o*, v dvacátých letech společensko-dobrodružné romány *N i e m i r i c z o v y* nebo *B e l m o n t o v o T a j n é l i č e n í p ř e d p o r o t o u*, na počátku třicátých let *C h o r o m a n í s k é h o f r e u d i s t i c k ý b e s t s e l l e r L é k a ř a ž á r l i v o s t* atd.).

Značná pozornost se věnuje i polské literatuře dobrodružné, z třídního hlediska, neškodné, avšak zaručující úspěch u čtenářstva i výnosný obchod. Proto vysoké procentu překladů z polštiny v prvním poválečném období připadá na dobrodružnou prózu. Jsou mezi nimi věci umělecky vsutku hodnotné (např. G e b a r s k é h o *Tatranský Robinson*, M a j e w s k é h o *Profesor Przedpotopowicz*, U m i ů s k é h o *Vítězové oceánu*, Ż u ł a w s k é h o fantastická trilogie *Na stříbrném globu* aj.), věci hodnoty střední (např. B a r s z c z e w s k é h o *Společnost kuřáků opia*, celý seriál dobrodružných románů M a r c z y ů s k é h o a O s s e n d o w s k é h o) i jen ryze zábavná dobrodružná literatura bez vyšších aspirací uměleckých (sem patří např. i zcela ojedinelý překlad původní polské detektivky M a r k a R o m a ů s k é h o *Mord na Placu Trzech Krzyży*, přeložená do češtiny pod názvem *2500 £ za Carreola*).

Zajímavý fakt, že kromě trilogie Żuławského ani jedna z těchto dobrodružných knih nevyšla v druhém vydání, ukazuje, že ani komerční úspěch těchto překladů nebyl takový, jaký překladatelé i vydavatelé očekávali. Pro mnohé tehdejší milovníky senzační dobrodružné četby, zvyklé na stupidnosti a láci rodokapsů a jiné pokoutní literatury, zdála se polská dobrodružná literatura, i ve svých umělecky slabších výtvorech z převážné části stále ještě slušné literární úrovně, příliš seriózní a ve svých dobře vybavených knižních vydáních i příliš nákladná. Jedině Sienkiewiczův znamenitý dobrodružný román *W pustyni i w puszczy* měl mimořádný úspěch — jako ostatně všechna Sienkiewiczova díla u nás — vyšel v několika různých překladech (František Vondráček, Jaroslav Rozvoda, Josef Smrčka, Bořivoj Prusík) a v různých ilustrovaných (Věnceslav Černý, Adam Styka aj.) i neilustrovaných úpravách v letech 1922—1930 celkem v 5 vydáních.

Ještě větší oblibě těšil se pro napínavý dobrodružný děj a mistrovskou, ač jednostrannou a tendenční evokaci života starého Říma jiný slavný Sienkiewiczův román *Quo vadis*, který, přestože je umělecky slabší než *Potopa* nebo *Křižáci*, získal svému autoru největší vřehlas ve světě i Nobelovu cenu, která mu jako prvnímu Polákovi vůbec byla udělena r. 1905. *Quo vadis* patřilo již před první světovou válkou k nejčtenějším knihám Sienkiewiczovým u nás a mělo největší počet vydání (v letech 1897—1917 celkem 7 vydání!). Také v období 1914 až 1930 vyšlo v několika různých překladech (Kredba, Rozvoda, Zdebořský, Langner) a úpravách (např. Robinovo zkrácené vydání pro mládež) celkem v 8 vydáních. Je to rekordní počet vydání, jakého kdy vůbec nějaká polská kniha u nás dosáhla. Připočteme-li k tomu tři další vydání po roce 1930, vzroste celkový počet dosavadních vydání *Quo vadis* u nás na osmnáct. To je v překladové literatuře jev bezesporu pozoruhodný, s jakým se i u nejslavnějších děl světové literatury setkáváme jen zřídka.

Jedinečná popularita, jaké nabyla u nás díla Sienkiewiczova, která někdy oblibou a rozšířeností zastíňovala i leckterá významná díla domácí literatury, je dokladem, že i literární díla vysokých uměleckých kvalit mohou velmi rychle proniknout do nejširších čtenářských vrstev, mají-li náležitou míru atraktivnosti a poutavosti a jsou-li, jak je u Sienkiewiczze pravidlem, také psána jazykem, který i při své vytríbenosti a klasické dokonalosti je plně pro každého čtenáře srozumitelný.

Sienkiewiczova díla byla však pohříchu jedinými pracemi z klasické literatury polské, které vzbudily tak široký ohlas a získaly takovou oblibu u českého čtenářstva. Představovaly tak vlastně čestnou, ale vzácnou výjimku v českých překladech z polské klasiky. Ostatní vrcholná díla polské literatury z druhé polovice 19. a počátku 20. století se jen ve zcela výjimečných případech dočkala druhého vydání, pokud vůbec byla do češtiny přeložena. Z velikých děl polských klasiků vyšli v období do druhé světové války v nových vydáních jedině Reymontovi *Chłopi* (celkem dvakrát) a Prusův *Faraon* (celkem třikrát), ostatní se dočkala druhých vydání teprve po roce 1945 v novém Československu.

Zato značný ohlas u čtenářstva a nezasloužené velikou popularitu získaly podprůměrné banální románové kých Heleny Mniskové (Mniszchówny), které patřily k nejčtenějším polským románům u nás v letech dvacátých. Neobyčejně oblíbě se těšil zejména čtyřdílný román *Malomocná (Tredowata)*, který vyšel u nás brzy po sobě v pěti vydáních. Podnicen velkým úspěchem *Malomocné*, která v českém překladě vychází poprvé r. 1919, přikročil nakladatel Neubert k vydávání dalších velkých románů Mniskové, většinou v překladech Václava Kredby, nejpilnějšiho českého překladatele z polštiny, jehož rozsahem jedinečné překladatelské dílo se blíží hranici lidských možností v této oblasti činnosti. Tak vychází v letech 1926—1930 dalších deset knih Mniskové, tedy v pouhých čtyřech letech pravá záplava románových kých, z nichž některé objemem přesáhly 1000 stran.

Tento monstrózní překladatelský a vydavatelský čin, který k nám uvedl v průběhu jediného desetiletí přes pět a půl tisíce stránek z díla spisovatelky umělecky slabé a reaktivně zaměřené, je do jisté míry příznačný pro vydavatelské poměry v kapitalistickém Československu. Ukazuje, že i jinak dobré nakladatelství Neubertovo, které má na svém kontě mnohý záslužný vydavatelský čin, je ochotno vydat i ideově zaostalé banality Mniskové, jestliže to slibuje výnosný obchod. Nevyřešenou otázkou zůstává, proč Neubert zařadil většinu prací Mniskové do edice „Vybrané spisy dobrých autorů“. Těžko lze předpokládat, že to bylo z pouhého neporozumění nebo dokonce literární prostoduchosti vydavatelovy. Spíše se zdá, že tu byla snaha zařazením Mniskové mezi tzv. „dobré“ autory ospravedlnit vydávání jejich románů u zastít fakt, že celá akce byla diktována jen obchodními zájmy.

Nutno však podotknout, že ani jediný z dalších románů Mniskové se v popularitě nevyrovnal *Malomocné*, která dosahovala rekordních výpůjčních čísel nejen v knihovnách polských, ale i českých.¹ Jedině *Pastorkyně* a *Za hlasem srdce* se dočkaly druhých vydání, ostatní byly vydány jen jednou a právem upadly dnes stejně jako kdysi tak oblíbená a žádaná *Malomocná* v zapomnutí.

Podobným převážně komerčním činem, ale z jiného literárního žánru, je vydání románového cyklu *Napoleon* dnes již zcela zapadlého Wacława Gąsiorowského, jehož do nekonečna prodlužované románové seriály tematikou i rozvlnáčností připomínají obdobný napoleonský cyklus českého Františka Josefa Čečetky *Orlové velké armády* (1928—1929). Přímá filiace zde však s největší pravděpodobností není žádná. Zdá se, že oba románové cykly vznikly samostatně jednak ze zájmu o napoleonskou tematiku, jednak z obliby módních tehdy románů, beletristicky zpracovávajících „lásku a život slavných mužů a žen“, jak zněl i název jedné tehdejší populární Vilimkovy edice. Honosně vybažené vydání Gąsiorowského desetivazkového cyklu, ilustrované Věnceslavem Černým a V. Kočím, vynucuje mimoděk neradostnou úvahu, kolik poctivé překladatelské práce (opět onoho obětavého a skromného polonofila Václava Kredby!) bylo v pravém slova smyslu vyplýváno na překlad obudně objemného díla o celkovém rozsahu 3205 stran, jehož převedením do češtiny nebyla česká překladová literatura v žádném směru obohacena. I když Gąsiorowského romány jsou relativně nepochybně hodnotnější než reaktivní sentimentality Mniskové z prostředí úpadkové statkářské šlechty, přesto nebylo naprosto potřebné překládat pracně tisíce stran z autora, o němž se dnešní polská literární historie již ani nezmiňuje.

Stejně tak se pro českou překladovou literaturu nestal žádným přínosem ani Julia Germana a čtyřdílný seriál typických divčích románek, vydaný v letech 1927—1928 pod soubojným názvem *Ivonka*, a to tím spíše, že v původní české literatuře byly již z dřívější doby hodnotnější podobné cykly Elišky Krásnohorské (*Svěhlavička, Svěhlavička nevěstou, Svěhlavička ženušku, Svěhlavička babičku; Célinka, Célinkino štěstí*), které mezi českou divčí mládeží získaly značnou popularitu. Označení jednotlivých svazků českého vydání Germana názvy připomínajícími cykly Krásnohorské (*Ivončino mládí, Ivončina láska, Ivonka a hvězdy, Ivončino štěstí*) nutno připsat na vrub překladateli Emerichu Čechovi, nikoli snad přímým vlivům Krásnohorské na Germana, jak by se tomu při zblžném pohledu analogické tituly zdály nasvědčovat. V originále se celý seriál nazývá prostě *Ivonka*.

Rovněž rozsáhlé romány Gorlicovy a Niemiriczovy, každý o mnoha stech stránkách, i když jsou určeny pro širší okruh nenáročného čtenářstva než divčí romány Germanovy, patří do stejného okruhu pouhé zábavné, konvenční prózy, tentokrát z oblasti tzv. „společenského románu“, přičemž romány Gorlicovy mají charakter převážně sentimentální a Niemiriczovy spíše dobrodružný. Nijak podstatně však nevynikají nad milostně dobrodružně, femeslně vyráběné romány typu *Marocká odaliska, Milenka detektivne, Dána z pražského podkroví* apod., jaké psal u nás neblaze proslulý, ale svého času oblíbený Bohumil Bouška.

Zvláštní skupinu v českých překladech z polštiny tvoří překlady umělecky podřadných polských prací s výraznou katolickou tendencí, vydávané našimi katolickými institucemi jako více či méně propagační literatura.

Charakter čistě propagačních brožur, určených pro výchovu bohabojných katolických dětí, mají notně již staromódní a naivní mravoučné povídky J. Ledóchowského a Marie Teresy Ledóchowské. Již samé jejich názvy (např. *Svatá Zita, Příhody malé Mařenky, která si tolik přála proslaviti se, Skapulír otrokův, Zaida, černošská dívka* aj.) prozrazují, že jde nejen o literární anachronismus v duchu starých misionářských povídek, ale i o nejnižší, umělecky zcela bezcenný produkt této tendenční literatury. Tyto drobné knížky jsou současně zajímavým literárněhistorickým dokumentem, jaké věci se k nám z polštiny také překládaly, a to nejen za války a krátce po válce, ale ještě na počátku let třicátých.

O mnoho lepší není ani rozsáhlý *La d ů v* (pseud. Jana Gnatowského) *Antikrist* a ještě rozsáhlejší *B a n d u r s k é h o Královna světice*.

Relativně hodnotnější z této skupiny překladů jsou pouze rozměrné historické romány, které na způsob Sienkiewiczova *Quo vadis* psal Teodor Chociński-Jeske, hojně k nám překládaný.

Ještě častěji k nám byla překládána a v době okolo první světové války i hodně čtena Maria Rodziewiczówna (Zmagas), i v Polsku kdysi velmi oblíbená zejména mezi dívčí mládeží a u maloměšťáckého čtenářstva. Její dílo má však podstatně jiný ráz. Slouží sice také nenápadně propagaci katolicismu, zdaleka ne však tak výlučně jako díla autorů předchozích. Rodziewiczówna, která začala literární tvorbu jako epigonka velkých kritických realistů, zvláště Orzeszkové, měla nemalou spisovatelskou dovednost, obratně dovedla sprádat dějové pásmo a poutavě popisovat krajinu i život na polském venkově, ale společenské poměry zobrazovala falešně v duchu svého měšťáckého světového názoru, zastírajíc důsledně třídní rozpory na polské vesnici a se staromilskou sentimentalitou oslavujíc ctnost, vlastenectví a věrnost ve víře. Po úspěchu svých prvních prací upadla do naprosté šablonovitosti, což jí však nijak neubralo na oblibě v těch čtenářských kruzích, které jí horlivě četly. Dvanáct jejích knih, přeložených do češtiny v letech 1891—1925, dosvědčuje, že její popularita přesáhla i hranice její vlasti. Rodziewiczówna je u nás nemálo oblíbená ještě v prvním desetiletí po válce; v letech 1920—1925 překládá se k nám nově pět jejích prací, mezi nimi i její poměrně nejlepší a nejznámější román *Dewajtis* z roku 1889, nazvaný podle starého litevského dubu, který je tu symbolem národní sily a nezdolnosti.

Uvedl jsem v souvislosti s případem Heleny Mniszkové řadu polských autorů, překládaných k nám v letech 1914—1930 za různým účelem, ale majících jedno společné, že patří k spisovatelům umělecky slabým, podřadným a ideově zastostalým, což pochopitelně spolu těsně souvisí. Chtěl jsem tím ukázat, jak poměrně vysoké procento, zejména pokud se týče počtu stran, představují v českých překladech z polštiny v prvním poválečném desetiletí věci, stojící jen na okraji nebo zcela mimo vlastní uměleckou literaturu trvalé hodnoty. Neznamená to ovšem, že podobná díla jsou v české překladové literatuře z polštiny v převaze. Jako vždy a všude převládají i zde jasně věci hodnotné a kladné.

Pro kulturní politiku české buržoazie v meziválečném období je však příznačné, že převážnou většinou jsou to díla starší, z osmdesátých a devadesátých let minulého století, zřejmá proto, že jsou považována za ideologicky neškodná a vládnoucí třídě nenebezpečná. Vedle prací Henryka Sienkiewicze, který i po první světové válce zůstal daleko nejoblíbenějším a nejčtenějším polským spisovatelem u nás, překládají se nejčastěji díla velkých polských realistů z přelomu 19. a 20. století, z období tzv. pozitivismu a Mladé Polsky, romány a po-

vídky Bolesława Prusa, Elizy Orzeszkové, Władysława Reymonta a Stefana Żeromského, próza a dramata Gabriely Zapolské.² Již jen pouhý povrchní pohled na české překlady z polské literatury v letech 1914 až 1930 poskytne překvapivý obraz právě invaze polského pozitivismu do české překladové literatury po první světové válce, invaze tak pronikavé a rozsáhlé, že se v ní nečetné překlady z hodnotné soudobé polské literární tvorby i nové převody nebo reedice starších překladů z polského romantismu nebo humanismu zcela ztrácejí.

Souvisí to nepochybně rovněž s tím, že v českém čtenářstvu, zejména v jeho nejširších vrstvách jako hlavním a nejpočetnějším literárním konsumentovi, byla nejoblíbenějším žánrem realistická próza (Jirásek, Nováková, Rais, Baar, Holeček, Herrmann, Šimáček aj.).

Proto se také v prvním desetiletí po válce překládají poměrně jen velmi málo verše. Kromě několika antologií, jejichž iniciátory, pořadatelé a překladatelé jsou zpravidla příslušníci generace starší, předválečné, někdy přímo až z 19. století, neobjeví se téměř nic. Kromě útlého sešitku veršů *Norwidových*, bibliofilského vydání drobného svazku básní *Tuwimových* a dvou objemných svazků *Poesií Tetmajerových*, které za války přeložil František Kvapil, vyšla jen ještě neveliká sbírka *Pisničky* od Marie Konopnické, která je současně dokladem oslabeného zájmu o Konopnickou v období meziválečném, neboť je jediným překladem v té době z ní vůbec. Jinak se v celém šestnáctiletém období objeví nanejvýše reedice některých starších překladů, např. Mickiewiczova *Pana Tadeáše*, nebo překlady některých slavných básnických děl z minulosti, tak např. Chalupného a Kar níkovy překlady z *Kochanowského*.

Zato se neobyčejně pilně překládají celé soubory prací velkých prozaiků z konce 19. století. Tak vychází 15 titulů v mnoha vydáních ze *Sienkiewiczě*, 7 hlavních prací *Prusových*, 6 knih *Orzeszkové*, 13 prací, tzn. vše podstatné z *Reymonta*, 11 titulů ze *Zapolské*, 7 nejvýznamnějších velkých románů *Żeromského*, 3 knihy *Adolfa Dygasiniňského* atd.

Tyto hojné překlady z nejvýznačnějších představitelů polské realistické prózy, jejíž vrcholný rozmach spadá do posledních desetiletí 19. století, by samy o sobě byly faktem potěšitelným, kdyby to někdy nemělo charakter úniku od současné pokrokové literatury sociálně revoluční k starší literární produkci sice rovněž pokrokové, ale rázu jen sociálně kritického.

Vedle toho se mnohem řídkěji objeví překlady z díla realistů, jejichž těžiště tvorby je až v době meziválečné. Tak např. již v dvacátých letech vychází i u nás jeden z nejlepších soudobých románů polských, *Romans Teresy Hennert Zofie Nałkowské*, vynikajícím způsobem zobrazující život polské buržoazní společnosti v prvních letech po světové válce. Dílo se celým svým charakterem přimyká k nejlepším pracím polského kritického realismu předválečného a stejně jako tyto práce se spokojuje jen kritikou soudobého společenského řádu; je tedy plně přijatelné i pro českou buržoazii, která se pouhé sociální kritiky, neohrožující její panství, nebojí.

Chtěl bych se ještě jednou poněkud zevrubněji vrátit k případu Henryka Sienkiewicze, jehož neobyčejná obliba ve všech čtenářských vrstvách u nás je něčím ojedinělým a jedinečným. Je to zvláštní případ nejenom obliby, ale i úcty a lásky k cizímu spisovateli, kterého český čtenář již v době jeho života přijal za svého. Bylo to nepochybně nejenom pro vysoké umělecké hodnoty Sienkiewiczova díla, pro jeho spisovatelské mistrovství, ale především také pro vlastenecké ideje, jimž jeho dílo sloužilo, pro Sienkiewiczovu oslavu

horoucí lásky k vlasti, schopné každé oběti. Eliza Orzeszkowa, která Sienkiewiczovo dílo podrobila přísné — někdy až nespravedlivé — kritice, vytkla různé vady jeho prací, ale přiznala mu jeden velmi silný cit: lásku k vlasti.

Hlavními nedostatky, které byly Sienkiewiczovi z různých stran vytýkány, jsou zkreslování historické skutečnosti a glorifikace šlechty jako základu národa. Avšak i ta díla, kdy autorovo zpracování neodráží ideově správně a přesně historické události, vítězí svým uměleckým mistrovstvím. Velmi dobře to vystihl Jan B a c u l e w s k i, když napsal o *Ohněm a mečem*, románě, patřícím k Sienkiewiczovým dílům formově nejlepším, ale ideově tematicky nejspornějším:

„Ogniem i mieczem — to zwięcześnie artysty, nie ideologa. Nie w sensie politycznym i prawidlowościach procesu historycznego należy szukać wielkości i oroku tej powieści, zwietrzyła bowiem raczej polityczne, którym chciał służyć pisarz.“³

Mimořádný úspěch *Ogniem i mieczem* zařadil Sienkiewicze téměř naráz mezi nejslavnější autory světové literatury. Jeho další proslulé práce, zejména *Potop*, *Quo vadis* a *Krzyżacy*, jeho popularitu ještě stupňovaly. Je horlivě překládán a čten nejenom u nás, ale i v Rusku, v Německu, v Uhrách, v Rakousku, ve Francii, v Itálii a jinde. Celkem byla díla Sienkiewiczova přeložena do 42 jazyků a seznam těchto překladů obsahuje dnes už hodně přes 1800 čísel.⁴

Do sousedních českých zemí začíná Sienkiewicz pronikat již od počátku osmdesátých let minulého století. Všechna jeho díla jsou překládána do češtiny brzy po polských originálech, a to zpravidla několikrát různými překladateli. Slovanský původ Sienkiewiczův i vlastenecký charakter jeho díla budily také silný emocionální vztah u příslušníků národa, který teprve nedávno dovršil své jazykově literární obrození a se zvláštní zálibou se stejně jako Poláci obracel k slavné i bolestné minulosti, čerpaje z ní poučení, sílu a povzbuzení pro svůj současný boj o uchování, oživení a rozvinutí národní kultury a svébytnosti.

Po první světové válce dosahuje obliba Sienkiewiczova díla v osamostatnělém Československu svého vrcholu zejména v letech dvacátých. Sienkiewiczovy romány vycházejí stále v nových vydáních a ve skvostných ilustrovaných úpravách, jaké nemají ani sami Poláci.⁵ Triumfální cesta mrtvého spisovatele osm let po smrti r. 1924, kdy jeho pozůstatky byly přes Československo převáženy do Polska, stala se svědectvím úcty a vážnosti, v jaké měl český lid velkého polského romanopisce.⁶

Na druhé straně však, a v tom je rub Sienkiewiczova kultu u nás, podporovala díla Sienkiewiczova svou vyhraněnou katolickou ideologií, projevovanou zjevně a často s patosem na mnoha místech jeho slavných prací, tak zejména v *Ohněm a mečem*, v *Potopě*, v *Quo vadis* i v *Poušti a pralesem*, klamný názor, jako by základním znakem polské literatury byl katolicismus a „věrnost a stálost ve víře křesťanské“, jak to za všechny naše katolické polonofily řekl Jan Karník.

Převážně jednostranný výběr děl pro překlad tento falešný názor posiloval a stavěl polskou literaturu uměle do jistého protikladu k zdánlivě pokrokovějším literaturám jiným. České buržoazii byla ovšem obliba Sienkiewicze v nejširších čtenářských vrstvách velmi vítaná; nepřinášela žádné nebezpečné myšlenky. Naopak, zdůrazňováním idejí vlasteneckých, národního boje a heroizací křesťanstva napomáhalo dílo Sienkiewiczovo ideologickému boji české buržoazie v době, kdy vede těžký zápas s mohutným již proletariátem o upevnění otřesených politicko-mocenských pozic. Vždyť česká buržoazie v různých svých politických stranách sama s oblibou zdůrazňovala vlastenectví a všenárodní zájmy, aby odvrátila pozornost od narůstajících a prohlubujících se třídních rozporů.

Zajímavý je i jiný případ velmi oblíbeného polského spisovatele u nás,

Wacława Sieroszewského. Sieroszewski je hned na druhém místě za Sienkiewiczem, a i když se mu pochopitelně ani zdaleka nemůže rovnat ani v uměleckém mistrovství, ani v slávě a popularitě, přesto je druhým polským spisovatelem — necháme-li stranou zvláštní případ Stanisława Przybyszewského, který svým dílem pronikl jen do jistých, poměrně velmi úzkých literárních a čtenářských kruhů — jehož prakticky celé dílo je ještě za jeho života přeloženo do češtiny.⁷ Wacław Sieroszewski je také vedle J. Bandrowského jediným soudobým polským autorem, jehož díla jsou v dvacátých letech systematicky překládána do češtiny. Je v letech 1914—1930 nejčastěji překládaným žijícím polským spisovatelem vůbec. Jerzy B a n d r o w s k i pak vděčí za svou mimořádnou popularitu u nás především té okolnosti, že napsal román o československých legiích v Rusku, nazvaný případně *Biały lew*,⁸ který byl u nás v prvních poválečných letech, kdy legionáři a legendární osvobozenecská gloriola okolo nich patřili k jedné ze základních oficiálních tradic předmnichovské republiky, velmi oblíbený, a to tím spíše, že podával historii československých legií vcelku objektivně, bez vysloveně protisovětského zahrocení. Bandrowski se tak stal autorem u nás nepochybně populárnějším než v samém Polsku, kde byl spisovatelem celkem nevýznamným, a brzy jsou do češtiny překládány i další jeho romány.

Je pravda, že i Stanisław Przybyszewski je také ještě za války a po válce hojně u nás překládán (ale nikoli čten!); Przybyszewského však, přestože umírá až r. 1927, nelze již po válce považovat za autora v pravém slova smyslu soudobého. Tehdy neměl literární veřejnosti již co říci. Je typickým zjevem 90. let minulého století, kdy měl nemalý vliv na evropskou dekadenci. Avšak v období po válce je konec jeho pochybné slávy již i v samém Polsku a Przybyszewski čím dál tím více propadá notorickému alkoholismu a okultismu. Jestliže se u nás tehdy ještě často překládá a jestliže se mu dostává i různých poct a výhod (dokonce i ze strany československé vlády), je to především ohlas jeho dřívější slávy, šířené hlavně českými dekadenty, a snad i uznání za Przybyszewského nadšené, často až nekritické čechofilství.

S i e r o s z e w s k i však může být pokládán za autora vskutku současného; jeho dílo vychází souborně v Polsku poprvé až v letech dvacátých a sám Sieroszewski, přestože o deset let starší než Przybyszewski, patří skoro po celou meziválečnou dobu k aktivním polským spisovatelům a umírá teprve r. 1945.

Hlavní příčinou oblíbenosti Sieroszewského u soudobých českých překladatelů je jednak poutavý dobrodružný děj jeho obratně psaných prací, založených z velké části na jeho vlastních podivuhodných zážitcích v cizokrajných končinách, jednak jeho politická orientace, která je charakterizována přechodem z původně reformně socialistických pozic až do reakčně buržoazního tábora Pilsudského. V mládí byl Sieroszewski dokonce vězněn pro šíření socialistických myšlenek mezi varšavským dělnictvem a odsouzen k doživotnímu vyhnanství na Sibiři. Tam napsal své první romány a povídky, ale teprve veliký úspěch knihy *Dvanáct let v zemi Jakutů*, za kterou dostal zlatou medaili, mu po 14 letech vyhnanství přinesl povolení k návratu do vlasti.

K nám ovšem nebyly překládány pokrokové črty Sieroszewského z dob jeho činnosti v socialistickém hnutí, jako např. *Ukochana i Nieśmiertelna*, opěvující Internacionálu jako píseň revolučních mas v roce 1905, ty byly málo známé i v samém Polsku; zato byly u nás hojně čteny Sieroszewského povídky a romány, vzniklé v sibiřském vyhnanství, které patří k nejlepší části jeho tvorby. Později však hodnota jeho prací postupně klesá, v některých přímo slouží ideologii polské pravicové buržoazie, a nakonec došel tak daleko, že on, který v mladých letech byl vězněm a vyhnancem pro propagaci socialistického hnutí, napsal dramatický pamflet *Bolszewicy*.

Svědčí příznivě o dobrém vkusu českých překladatelů Sieroszewského, že ačkoli jinak překládali celé dílo Sieroszewského, jeho vyloženě reakční věci nepřeložili.

Závěrem je možno konstatovat, že v letech 1914—1930 se u nás z polské literatury překládá poměrně velmi málo. Ve válečných letech 1914—1918 se překládá v průměru 11 titulů ručně; po válce vzrostl počet překladů jen překvapivě nepatrně, v průměru na 16 titulů ročně, tzn. jen pouhý zlomek toho, co se v té době u nás překládá z literatury francouzské nebo anglické.

Za plných dvanáct let v období 1919—1930 bylo do češtiny přeloženo necelých 200 knih z polské umělecké literatury, přičemž v tomto počtu není téměř vůbec zastoupena soudobá polská básnická tvorba, což je tím více překvapující, že polská literatura právě v tomto časovém rozmezí má řadu slavných básnických jmen a velké množství vynikajících veršových sbírek.

Překládá se téměř výlučně jen próza, v malé míře také drama. I zde se uplatňuje nepochybně především hledisko komerční.

Z nízkého počtu překladů zabírají ještě poměrně vysoké procento díla autorů buržoazně nacionalistických, spojených s reakčním táborem Piłsudského (Sieroszewski, Weyssenhoff, Rodziewiczówna, Rostworowski aj.), dále díla s konzervativně katolickou tendencí (Ledóchowska, Ledóchowski, Bandurski, Choiński-Jeske aj.) i díla podřadná nebo přímo braková (Gorlic, Niemiricz, German, Mniszcówna aj.), zatímco se neobjeví naprosto nic z levicových, protifašistických autorů (Broniewski, Braun, Kruczkowski, Dobrowolski, Kowalski, Rudnicki, Szymański, Wygodzki, Wasilewska aj.).

Tento zarážející fakt podává svědectví nad jiné výmluvné a průkazné nejenom o převládající orientaci českých překladatelů z polštiny v době okolo první světové války a v meziválečném dvacetiletí, ale také o tom, jak významně, někdy přímo rozhodujícím způsobem může kulturní politika vládnoucí třídy, dále komerční zájmy vydavatelů i propagační záměry jistých zájmových skupin, vládou podporovaných nebo tolerovaných, ovlivnit a usměrnit recepci cizí literatury ve svém domácím prostředí.⁹

P o z n á m k y

¹ Srov. Karel Krejčí, *Dějiny polské literatury*, Praha 1953, 403.

² Velkou událostí v historii polsko-českých kulturních vztahů v dvacátých letech bylo také uvedení světově proslulé hry Gabriely Zapolské *Morálka paní Dulské* na scéně Národního divadla v Praze r. 1927, kde titulní roli hrála znamenitá Marie Hübnerová. Ta měla mimořádný úspěch jako představitelka paní Dulské také v samé Varšavě.

Zajímavé údaje o stycích Zapolské s českým prostředím na počátku 20. století podává její korespondence s plzeňským polonofilem a horlivým překladatelem F. A. Horou. (Srov. Jerzy Śliziński, *Z korespondencji między czesкими a polskimi literatami*, *Przegląd Zachodni* 7, 1951, 3/4, 580—585.)

³ Jan Baculewski, *Zarys literatury polskiej po powstaniu styczniowym*, Warszawa 1959, 177.

⁴ Srov. o tom zevrubně Jan Krzyżanowski, *Dziela Sienkiewicza w przekładach*, Warszawa 1953.

⁵ Zejména velká ilustrovaná vydání Vilémkova s ilustracemi Viktora Olivy a Věnceslava Černého a méně okázalá, ale vkusná vydání nakladatelství Kvasnička a Hampl s ilustracemi Adama Styky, Jana Styky, O. Homoláče a V. Černého předčí původní vydání polská, většinou neilustrovaná.

⁶ Srov. Václav Kredba, *Kult Sienkiewicza w Czechosłowacji*, *Ruch Słowiański* 3, 1930, 281—291.

⁷ V letech 1914—1930 bylo do češtiny přeloženo 13 knih Sieroszewského; připočteme-li k tomu 12 knih vydaných před válkou, je to dohromady celkem 25 titulů, tzn. prakticky celé dílo Sieroszewského (sebrané spisy Sieroszewského, vydané v Polsku v letech 1922—1926, mají 14 svazků).

⁸ *Biały lew* byl do češtiny přeložen třikrát: Jiřím Ščerbinským (1918), St. Minaříkem a Jos. Pelíškem (1919), J. Semerádem (1919).

⁹ Českými překlady z polštiny se u nás první zabýval Edvard Jelínek v bibliografických přehledech, otiskovaných koncem minulého století v polských časopisech *Tygodnik Wielkopolski* a *Rozprawy Filologiczne PAU*.

Úplný soupis knižně vydaných českých překladů z polské umělecké (a částečně i naučné) literatury od 16. století do r. 1950 pořídil Karel Oliva ve velmi přesné a podrobné bibliografii *Przekłady czeskie z literatury polskiej* (*Przegląd Zachodni* 1951, 3/4, 587—628).

Překlady po 2. světové válce sepsal Jan Korzenny (*Powojenne przekłady czeskie z literatury polskiej*, *Zwrot* 1954, 5, 7—9).

Nejstarší české překlady z polské literatury podrobil důkladnému rozboru Josef Bečka ve studii *Polské písemnictví ve světle českých překladů* (I. Do českého obrození), Česko-polský sborník vědeckých prací II, Praha 1955, 149—187.

PŘEHLED ČESKÝCH PŘEKLADŮ Z POLSKÉ UMELECKÉ LITERATURY V LETECH 1914—1930

Rok 1914

- Daniłowski Gustaw, V lásce a boji. Praha 1914, J. R. Vilímek.
 Domańska Antonina, Pázata krále Zikmunta. Př. Frant. Vondráček, ilustr. Věnceslav Cerný. Praha 1914, J. R. Vilímek. Str. 198. — Vilímkova knihovna Malého čtenáře, r. 1913/14, sv. 4.
 Dygasiński Adolf, Dočkal jsem se! Praha 1914, J. R. Vilímek.
 Gomulicki Wiktor, Na vánoce. Př. Karel Handzel. Praha 1914, J. R. Vilímek.
 Choiński-Jeske Teodor, Poslední Římané. Př. Frant. Wolf. Praha 1914, Cyrilomethodějská knihovna (V. Kotrba). Str. 560. — Zábavy večerní, r. 35, č. 1—4.
 Lemański Jan, Ledovec. Př. J. Horák. Praha 1914, J. R. Vilímek.
 Perzyński Włodzimierz, První květen. Praha 1914, J. R. Vilímek.
 Polská kytice (sbírka povídek, antologie). Př. F. A. Hora. Plzeň 1914, Český deník. Str. 47. — Knihovna Českého deníku, sv. 5.
 Prus Boleslaw, Odkaz srdce. Př. Karel Handzel. Praha 1914, Otto. — Světová knihovna, sv. 1105/6; O lidech zapomenutých. Př. F. Houdek. Praha 1914, Svěcený; Vybrané obrázky. Př. Emerich Čech. Praha 1914, Otto. — Světová knihovna, sv. 1142/43.
 Przybyszewski Stanislaw, Silný člověk. Př. Stanislav Minařík. Praha 1914, Borový. Str. 190. — Knihy slovanských autorů, sv. 4.
 Reymont W. S., Upír. Př. Jaroslav Rozvoda. Rokycany 1914, Krameriova edice. Str. 302. — Krameriova knihovna čes. lidu, ser. II, sv. 5.
 Tetmajer Przerwa Kazimierz, Tatranští hrdinové. Př. Frant. Vondráček. Praha 1914, Vilímek. Str. 380. — Vilímkovy ilustrované romány, sv. 5.
 Wyspiański Stanislaw, Varšavanka. Př. Jaromír Borecký. Praha 1914, Otto. Str. XLIV, 43. — Sborník světové poesie, sv. 129.
 Zapolska Gabriela, Staška. Př. Karel Handzel. Praha 1914, Vilímek.
 Zeromski Stefan, Věrná řeka. Př. Václav Kredba. Praha 1914, Otto. — Knihovna Zlaté Prahy, r. 22, sv. 60.

Rok 1915

- Konczyński Tadeusz, Svátek přesnic. Praha 1915, J. R. Vilímek.
 Konopnicka Maria, Na břehu normanském a jiné értý. Př. J. J. Langner. Praha 1915, Otto, str. 88. — Světová knihovna, sv. 1174—75.
 Kraszewski Józef Ignacy, Psovod. Př. Karel Handzel. Praha 1915, J. R. Vilímek.

- Krzywoszewski Stefan, Nákaza. Př. Jakub Rydvan. Praha 1915, Vilímek.
 Orzeszkowa Eliza, Babička. Př. Václav Kredba. Praha 1915, Vilímek.
 Sienkiewicz Henryk, Pan Wolodyjowski. Př. J. J. Langner. 3. vyd. 1915, E. Beaufort. —
 Levná ilustrovaná knihovna, r. 2., sv. 1. (1. vyd. 1900, 2. vyd. 1906); Orso. Vzpomínky
 z Maripozy. Př. Hanuš Sedláček. Praha 1915, Solc. — Solcovy pestré knížky, sv. 3.
 Tetmajer Przerwa Kazimierz, Poesie. I—II. Př. Frant. Kvapil. Praha 1915/16, Otto.
 Str. 134, 124, VIII. — Sborník světové poesie, sv. 122, 124.
 Wilkońska Paulina, Svatý obrázek. Př. Edv. Jelínek. 2. vyd. 1915. Ochetnické divadlo,
 sv. 478 c. (1. vyd. 1875.)
 Zuławski Jerzy, Na stříbrném globu. I. Rukopis z měsíce. II. Vítěz. III. Stará země. Př.
 Stanislav Minařík. Praha 1915—16, Bedřich Kočí. Str. 368, 368, 312.

Rok 1916

- Ledóchowska Maria Teresa, Mařenčina hrdlička. Praha 1916, Družstvo sv. Petra Klavera.
 Str. 11; Skapulíř otrokův. Praha 1916, Družstvo sv. Petra Klavera. Str. 21.
 Ledóchowski Jozef, Svatá Zita. Př. Frant. Wolf. Praha 1916, Katolický spolek tiskový.
 Str. 48. — Hlasý Katolického spolku tiskového, r. 47, čís. 1.
 Niedźwiedzki Zygmunt, Dostaveničko. Př. Jaroslav Rypáček. Pacov 1916, Plaček.
 Str. 24. — Erotická edice, sv. 21.
 Orzeszkowa Eliza, A... B... C..., Květy. Př. Fr. Homolka. Praha 1916, Topič. Str. IV,
 68. — Osení, sv. 61; Světlo v ssutinách. Bratří. Př. Jan Sajic. Praha 1916, Cyrilomethodějská
 knihtiskárna (V. Kotrba). Str. 123. — Večerní zábavy, r. XXXVII, sv. 5—6.
 Prus Bolesław, Zakopaný poklad. Podlounník. Př. Hanuš Sedláček a Bořivoj Prusík. Praha
 1916, Solc. Str. 30. — Solcovy pestré knížky pro mládež, sv. 9.
 Sienkiewicz Henryk, Quo vadis. Př. Jaroslav Rozvoda. Praha 1916, Solc. Str. 632.
 Weysenhoff Józef, Unia. Př. Václav Dresler. Praha 1912, Topič. — Topičův sborník
 vybrané četby, sv. 17. — 2. vyd. 1916. — Vzdělávací knihovna českého venkova, r. 14.

Rok 1917

- Daniłowski Gustav, Marie Magdaléna. Př. Václav Kredba. Praha 1917, J. R. Vilímek.
 Str. 320. — Vilímkova knihovna, r. XVII, sv. 10.
 Lange Antoni, Ideální milenka. Př. V. Burian. Praha 1917, Ústř. dělnické knihkupectví
 a nakladatelství (Svěcený). Str. 79. — Lidová knihovna, r. 13, sv. I. (97).
 Mickiewicz Adam, Pan Tadeáš. Př. Eliška Krásnohorská. 3. vyd. Praha 1917, Otto.
 (1. vyd. Praha 1882, Otto.)
 Niedźwiedzki Zygmunt, Prostředek proti ďáblovi. Př. Jaroslav Rypáček. Pacov 1917,
 Plaček. Str. 91. — Erotická edice, sv. 28; Svatební závoj a jiné novelety. Př. Jaroslav
 Rypáček. Pacov 1917, Plaček. Str. 90. — Erotická edice, sv. 34; Žena ze sádry. Př. Jaroslav
 Rypáček. Pacov 1917, Plaček. Str. 76. — Erotická edice, sv. 31.
 Orzeszkowa Eliza, Tré povídek. (V zimní večer, Slečna Růža, Světlo ve zříceninách.)
 Př. Adolf Černý. Praha 1917, J. Otto. Str. XVIII, 191. — Světová knihovna 1275/77.
 Sienkiewicz Henryk, Quo vadis. Př. J. J. Langner. Praha 1897, E. Beaufort. 2. vyd.
 1893, str. 768. 3. vyd. 1902. 4. vyd. 1902. 5. vyd. 1904. 6. vyd. 1912. 7. vyd. 1917.
 Weysenhoff Józef, Sobol a panna. Př. Marie Calma-Veselá. Praha 1917, Solc. Str. 282.
 Zapolska Gabriela, Saisonní láska. Př. Bořivoj Prusík. Praha 1917, Otto. — Knihovna
 Zlaté Prahy, sv. 76.
 Zromski Stefan, Kouzlo života. Př. Václav Kredba. Praha 1912, Vilímek. — Vilímkova
 knihovna, sv. 147. 2. vyd. 1917. Str. 419.

Rok 1918

- Bandrowski Jerzy, Bílý lev. Př. Jiří Šcerbinský. Praha 1918, Hejda a Tuček. Str. 261.
 Jur Piotr, Jarní dni. I—III. Př. Vojtěch Kristián Blahnik. Praha 1918, Stýblo. Str. 270. —
 Stýblova knihovna vybrané četby, sv. 10.
 Krasiński Zygmunt, Modlitby. Př. Josef Matouš. Stará Říše 1918, Stríž. Str. 89. — Dobré
 dílo, sv. 45.

- Łoziński Władysław, Busovická madona. Př. Jaroslav Rozvoda. Praha 1918, Otto. Str. 55.
 Miciński Tadeusz, Učitelka. Př. Jan Václav z Finberka. Pacov 1918, Plaček. Str. 80. —
 Ve vlaku, sv. 4.
 Przybyszewski Stanisław, Děti bíd. Př. Stanislav Minařík. Praha 1918, nakl. překlad.
 Str. 231. — Knihy země, sv. 4.
 Przybyszewski Stanisław, Křik. Př. Bořivoj Prusík. Praha 1918, Máj. Str. 165; Soud.
 Př. Bedřich Beneš-Buchlovan. Praha 1918, Neumannová. Str. 166. — Knihy dobrých
 autorů, sv. 151—152.
 Rapacki Wincenty, Král husitův. Př. Václav Dresler. Praha 1918, Solc. Str. 157.
 Sienkiewicz Henryk, Legie. Př. Augustin Spáčil. Praha 1918, J. R. Vilímek. — Vilím-
 kova knihovna, r. 18, sv. 16.
 Wyspiański Stanisław, Varšavanka. Př. Jaromír Borecký. 2. vyd. Praha 1918, Otto.
 Str. XLIV, 43. — Sborník světové poesie, sv. 129. (1. vyd. 1914); Veselka. Př. Adolf Černý.
 Praha 1918, Otto. Str. 194. — Sborník světové poesie, sv. 130.

Rok 1919

- Bandrowski Jerzy, Bílý lev. Př. S. Minařík a J. Pelíšek. Praha 1919, Minařík. Str. 255. —
 Knihy země, sv. 1. — Př. J. Semerád. Praha 1919, Hajn. Str. 257.
 Filochowska Helena, Žena se zlatou maskou a jiné povídky. Př. J. Rameš. Praha 1919,
 Máj.
 Gębarski Stefan, Tatranský Robinson. Př. Jan Václav z Finberka. Praha 1919, B. Stýblo.
 Str. 176.
 Choiński-Jeske Teodor, Terror I—II. Př. Frant. Wolf. Praha 1919, Cyrilomethodějská
 knihtiskárna (V. Kotrba). Str. 471. — Zábavy večerní, r. 39, čís. 1.
 Jaroszyński Tadeusz, Chimera. Př. Bořivoj Prusík. Praha 1919, Topič. — Topičovy dobré
 knihy přeložené, ser. II, sv. 33.
 Kasprowicz Jan, O bohatýrském koni a o hroutícím se domu. Př. Josef Matouš. Praha
 1919, Neumannová. Str. 106. — Knihy dobrých autorů, sv. 158.
 Konczyński Tadeusz, Smrtelný běh. Př. Augustin Spáčil. Praha 1919, J. R. Vilímek.
 Str. 199. — Vilímkova knihovna, r. 19, sv. 5.
 Ligocki Edward, Laguna morta. Př. Jaroslav Rozvoda. Praha 1919, Máj. Str. VIII, 231.
 Lubińska Teresa, Nevěděla. I—II. Př. Fr. J. Kuhn. Praha 1919, Zdeněk Bínko. Str. 129,
 139. — Proudý, sv. 3—4.
 Makuszyński Kornel, „Přilíh dobře je člověku samotnému,“ řekl Pán a stvořil mu
 ženu. Př. Jan Rameš. Praha 1919, Bačkovský a Hach. Str. 184.
 Mniszek Helena, Malomocná I—IV. Př. Jan Rameš. Praha 1919, Neubert.
 Prus Bolesław, Faraon I—III. Př. Jan Rameš. 2. vyd. Praha 1919, Máj. Str. 221, 278, 232.
 (1. vyd. 1900. Předtím překlad Jaroslava Rozvody u Šimáčka 1899/1900, str. 319. — Ro-
 mánová knihovna Světozora, r. 33, sv. 48.)
 Pyšná královna a chudá dívčice. Syn vdovy. Jak povstal krtek. Př. Jindřich
 Harapát-Jizerský. Praha 1919, V. J. Procházka.
 Przybyszewski Stanisław, Černá mše. Př. Otakar Hanačík. Praha 1919, nakl. překla-
 datele. Str. 70; Přes palubu. Př. Alfons Breska. 3. vyd. Praha 1919. Str. 123. (1. vyd.
 1905, 2. vyd. 1913.)
 Reymont W. S., Za soumraku a jiné povídky. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1919, Topič.
 Str. 212. — Topičovy dobré knihy, ser. 2, sv. 16.
 Sienkiewicz Henryk, Ohněm a mečem I—II. Př. Václav Kredba, ilustr. Viktor Oliva.
 Praha 1919, J. R. Vilímek. Str. 604, 627. — Sebrané spisy H. Sienkiewiczze, sv. IV—V.
 (1. čes. vyd. vyšlo 1887—1890 v překl. Coelestina Friče u Šimáčka v Praze); Temnou
 pevninou. Př. Josef Smrčka. Praha 1919, Bačkovský. Str. 262.
 Sieroszewski Wacław, Beniowski. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1919, J. R. Vilímek.
 Str. 439. — Vilímkova knihovna, r. 19, sv. 1 (165); Dary severákovy. Ilustr. V. Čutta.
 Praha 1919, Vilímek. Str. 156. — Vilímkova knihovna Malého čtenáře, sv. 105.
 Słowacki Juliusz, Anelli. Př. Bedřich Beneš-Buchlovan. Praha 1919, J. Otto. Str. VI, 58.
 Světová knihovna, sv. 1347—1348.
 Tętmajer Przerwa Kazimierz, Román šlechtičny s venkovským učitelem. Př. Jan
 Břežan. Praha 1919, Hynek. Str. 262.
 Tuczyński Franciszek Ksawery, O králi, co zasel zlato. O knižce čarodějce. Čarodějná
 láhev. Př. Jindřich Harapát-Jizerský. Praha 1919, Procházka.

- Zapolska Gabriela, O čem se nemluví. Př. Emerich Čech. Praha 1919, Hynek. Str. X, 358. — Besedy s dobrými autory, sv. 19; Pan policejní komisař Tagejev. Př. Jaroslav Hudeček. Praha 1919, Svěcený. Str. 269. — Románová knihovna, sv. 21.
- Zeromski Stefan, Dějiny hříchu. Př. Bořivoj Prusik. Praha 1919, Máj. Str. 310, 222.

Rok 1920

- Berent Waclaw, Práchnivina. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1920, Neumannová. Str. 315. — Knihy dobrých autorů, sv. 173—176.
- Bernadzikowska J., Co víla vyprávěla. Př. J. Mareš. Plzeň 1920, Mareš.
- Bojanowski Henryk, Běda přemoženým. Př. Jaroslav Rozvoda. 2 svazky. Praha 1920, Neubert (str. 235 a 215).
- Fredro Jan Aleksander (syn), Tři doktoři. Hradec Králové 1920, Tiskové družstvo. Str. 48. — Lidové jeviště, sv. 4.
- Konczyński Tadeusz, Poslední hodinka. Př. Jakub Rydvan. Praha 1920, Solc a Simáček. Str. 284.
- Krzywoszewski Stefan, Rusalka. Př. Jakub Rydvan. Praha 1920, J. Otto. Str. 152. — Knihovna Zlaté Prahy, sv. 76.
- Ledóchowska Maria Teresa, Zaida, černošská dívka. Praha 1920, Družina sv. Petra Klavera. Str. 68.
- Norwid Cyprian Kamil, Čenstochovské verše. Stará Říše b. r. (1920—21?), Floriánová. S. 8. — Nova et vetera, sv. 40.
- Przybyszewski Stanislaw, Adam Drzazga. Př. Stanislav Minařík. Praha 1920, Minařík. Str. 188. — Knihy země, sv. 5; Zlaté rouno. Př. Boř. J. Prusik-Sčerbinský. Praha 1920, Zora. Str. 84. — České divadlo, sv. 21.
- Reymont Wladyslaw Stanislaw, Chlopi I—IV. Př. K. V. Rypáček. Praha 1920—21, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 267, 290, 362, 299.
- Rittner Tadeusz, V malém domku. Př. Jarka Nevole. Praha 1920, Máj. Str. 111. — Divadelní knihovna Máje, sv. 75.
- Rodziewiczówna Maria (Zmagas), Vřes. Př. Jan Sajíc. Praha 1920, Neubert. Str. 336.
- Sięnkiewicz Henryk, Ohněm a mečem. Zkrácené vydání podle zpracování W. Grzymalského. Př. Aug. Spáčil, ilustr. Věnc. Černý. 2. vyd. Praha 1920, Vilímek. Str. 205. — Vilímkova knihovna mládeže, sv. 25. (1. vyd. v téže úpravě u Vilímka r. 1904); Quo vadis. Př. A. J. Zdebský. Zkrátil R. H. Robin. Praha 1908, J. R. Vilímek. Str. 400. 2. v y d. 1920.
- Sieroszewski Waclaw, Kavkazské příběhy. (Stít. Pustevna. V horách. Recká roklina.) Př. Karel V. Rypáček. Praha 1920, Českomoravské podniky tiskařské a nakladatelské. Str. 176; Manželství. Př. Jaroslav Rypáček. Plzeň 1920, Beniško. Str. 125; Osud a jiné povídky z Japonska. Př. Jiří Tichý. Plzeň 1920, Beniško. Str. 128.
- Srokowski Mieczyslaw, Kult těla. Př. J. F. Khun. Praha 1920, Proudý (Zd. Bínko). Str. 174. — Proudý, sv. 7.
- Wyspiański Stanislaw, Protesilaos a Laodamia. Př. Bedřich Beneš-Buchlovan. Praha 1920, Hladký. Str. 47.
- Zapolska Gabriela, Smrt Feliciána Dulského. Př. Jindřich Wallenfels. Praha 1920, Al. Srdce. Str. 141.

Rok 1921

- Dygasiński Adolf, Velké lovy. Př. Vojtěch Kristián Blahnik. Praha 1921, Topič. Str. 200. — Povídky o zvířatech, sv. 6.
- Guranowski Mieczyslaw, Modelka. Př. Zuza H., Brno 1921, Vyd. družstvo Moravskoslezské revue. — Laciná knihovna pro lid, sv. 2.
- Mniszek Helena, Malomocná I—IV. Př. Jan Rameš. 2. vyd. 1921. Rev. Jan Sajíc.
- Norwid Cyprian Kamil, Legendy a novely. Př. Josef Matouš. Stará Říše 1921, Floriánová. Str. 155. — Nova et vetera, sv. 43.
- Orzeszkowa Eliza, Země matka. Př. R. Hanák. Praha 1921, Politika. Str. 730.
- Prus Boleslaw, Hříchy dětství. Př. J. Rypáček. Praha 1921, Švejda. Str. 67.
- Radziwiłł Michał, Agnus. Př. Břetislav Skalský. Praha 1921, Cyrilometh. knihtiskárna (Kotrba). Str. 54. — Zábavy večerní r. 40, sv. 4.

- Rapacki Wincenty, Král husitův. Př. A. Sustr. Praha 1921, Svejda.
 Reymont W. S., Za frontou. Př. Jaroslav Rypáček. Plzeň 1921, Beniško. Str. 176.
 Rodziewiczówna Maria (Zmagas), Devajtis. Př. Jaroslav Rozvoda. Praha 1921, Neubert. Str. 374.
 Sienkiewicz Henryk, Quo vadis. Př. Jar. Rozvoda. 2. vyd. 1921, Solc. Str. 587; Pojďme za ním. Př. -g-. 2. vyd. 1921. — Volné chvílky, sv. 22; Potopa. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnc. Černý. Praha 1921, Vilímek.
 Sieroszewski Waclaw, Být či nebýt. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1921, Otto. Str. 96. — Světová knihovna, sv. 1472/74.
 Sieroszewski Waclaw, Dno bída. Př. J. Tůma. Praha 1921, Svejda. Str. 112; Na pomezí lesů. Př. Karel V. Rypáček. Praha 1921, Pražská akciová tiskárna. Str. 216; Návrat. Př. Karel Vrána. Praha 1921, Svejda. Str. 94; Oceán. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1921, Vilímek. Str. 546. — Vilímkova knihovna, sv. 182; Zátíší. Př. Jiří Tichý. Praha 1921, Nebeský a Beznoska. Str. VI, 275. — Světoráz, ser. 1, sv. 4.
 Słoński Edward, Strana. Př. Stanislav Minařík. Praha 1921, Zatva. Str. 238. — Naše vzdělání, sv. 3.
 Zapolska Gabriela, Jed lásky. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1921, Solc a Simáček. Str. 295; Smrt Feliciána Dulského. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1921, Otto. — Světová knihovna, sv. 1461—64.
 Zeromski Stefan, Paprsek. Př. Josef M. Foltýn. Praha 1921, Neubert. Str. 207.

Rok 1922

- Bandrowski Jerzy, Červená raketa. Praha 1922, Pražská akciová tiskárna (str. 173), př. F. S. Heda; Krvavý mrak. Př. M. Nosková-Boczkowska. Praha 1922, Obelisk (str. 148).
 Gorlic J., Nevěsta z Titanicu. Př. Fr. Šádek. Praha 1922, Solc a Simáček. Str. 435. — Libuše, r. 48, sv. 1—2.
 Junosza (Szaniawski) Klemens, Seré obrázky. Př. O. S. Vetti. Brno 1922, Občanská tiskárna.
 Kraszewski Józef Ignacy, Krásná Ulana. Př. Jarmila Trnková. Praha 1922, Neubert. Str. 125. — Pestré květy, sv. 21.
 Krzywoszewski Stefan, Tetřev hlušec. Př. Jakub Rydvan. Praha 1922, Fr. Svejda. Str. 115. — Švejdův divadelní sborník, sv. 111.
 Makuszyński Kornel, Podivné povídky. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1922, Svejda. Str. 130.
 Polská moderní poesie I. (Dozvuky romantismu.) Př. Frant. Kvapil. Praha 1922, Otto. Str. 215. — Sborník světové poesie, sv. 141.
 Przybyszewski Stanislaw, Pro štěstí. Př. Adolf Černý. Praha 1922, Zora.
 Sienkiewicz Henryk, Bez dogmatu I—III. Př. J. Langner. 3. vyd. Praha 1922, Beaufort. Str. 490. (1. vyd. 1899); Quo vadis. Př. A. J. Zdeborský. Zkrátíl R. H. Robin. 3. vyd. 1922; V pustinách. Př. Jaroslav Rozvoda, ilustr. Věnceslav Černý. 2. vyd. 1922.

Rok 1923

- Bandrowski Jerzy, Lintang. Př. M. Nosková-Boczkowska. Praha 1923, Obelisk (str. 208).
 Gorlic J., Mučednice. Př. Fr. Šádek. Praha 1923, Svěcený. — Románová knihovna Záře, sv. 40. S. 607.
 Konopnicka Maria, Pisničky. Př. O. F. Babler. Olomouc 1923, Babler. Str. 35.
 Orzeszkowa Eliza, A píseň at pláče a jiné povídky. Př. Jaroslav Rozvoda. Rokycany 1923. — Krameriova knihovna čes. lidu, ser. II, sv. 15.
 Przybyszewski Stanislaw, Království bolestné. Př. Jaroslav Radimský. Praha 1923, Aventinum. — Románová knihovna Aventina, sv. 1.
 Rodziewiczówna Maria (Zmagas), Klenot. Př. Fr. Vondráček. Praha 1923, Vilímek. Str. 375. — Vilímkova knihovna, sv. 210.
 Sienkiewicz Henryk, Ohněm a mečem. Zkrácené vydání podle zpracování W. Grzymalowského. Př. Aug. Spáčil, ilustr. Věnc. Černý. 3. vyd. 1923, Vilímek; Potopa. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnceslav Černý. 2. vyd. 1923, Vilímek.
 Słoński Edward, Syn. Př. Frant. Vondráček. Praha 1923, Politika. Str. 238.

Rok 1924

- Bandrowski Jerzy, Nepřemožitelné prapory. Př. Josef Pelíšek. Praha 1924, Plamja (str. 264).
- Górski Gory, Rytmus tvého života. Př. Viktor O. Seifert. Praha 1924, Sfinx. Str. 41. — Nové cile, sv. 128.
- Kiedrzyński Stefan, Požár. Př. František Vondráček. Praha 1924, Melantrich. Str. 265.
- Niemiricz K., Záhadný Američan. Př. Frant. Bělský. Praha 1924, Politika. Str. 466.
- Rapacki Wincenty, Hansa. Př. K. Vika. Praha 1924, nákl. překlad. Str. 240. — Vikova malá knihovna, r. 2, sv. 5—6.
- Reymont W. S., Ze země chelmské. Př. Otto F. Babler. Olomouc 1924, Promberger. Str. 88.
- Rodziewiczówna Maria (Zmagas), Matka. Př. Josef Foltýn. Praha 1924, Melantrich. Str. 216. — Románová knihovna Melantricha, sv. 3.
- Sienkiewicz Henryk, Quo vadis. Př. J. J. Langner. 8. vyd. 1924, Beaufort; Legie. Př. Augustin Spáčil. Praha. 2. vyd. 1924. J. R. Vilímek; Potopa. Př. J. J. Langner. 3. vyd. 1924. — Levná ilustrovaná knihovna, r. 1, sv. 1—6.
- Sieroszewski Wacław, Na hranici pralesů. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1924, Politika. Str. 300.
- Strug Andrzej, Hrob neznámého vojína. Př. Josef M. Foltýn. Praha 1924, Melantrich. Str. 273.
- Sygietyński Antoni, Herečka. Praha 1924, Ločak.
- Walewska A., Kdysi život, dnes pohádka. Praha 1924, Laichter.

Rok 1925

- Bandurski Władysław, Královna světice. Př. V. Kromus. Praha 1925, Cyrilomethodějská knihtiskárna (Kotrba). Str. 368. — Zábavy večerní, r. 43, č. 1 (209).
- Dygasiński Adolf, V divočině. Př. Frant. Páta, ilustr. Jiří Zidlický. Praha 1925, Pražská akciová tiskárna. Str. 92.
- Ledóchowska Maria Teresa, Mařenčina hrdlička. 2. vyd. Brno 1925. Str. 11.
- Majewski Erazm, V hlubinách země. Př. Jan Rameš, rev. Václav Kredba. Praha 1925, Neubert. Str. 256.
- Mickiewicz Adam, Pan Tadeáš. Př. Eliška Krásnohorská. 4. vyd. 1925, Otto.
- Niemiricz K., Sokyně. Př. František Šádek. Praha 1925, ÚDKN (Svěcený). Str. 439. — Románová knihovna Záře, sv. 52.
- Ordon Stanisław, Pan Twardowski. Př. Jiří Horák a Karel Beneš. Praha 1925, B. M. Klika. Str. 17. — Zátíší, ser. V, sv. 31.
- Ossendowski Antoni Ferdynand, V džungli lidí a lesů. Př. J. Foltýn. Praha 1925, Melantrich. Str. 222; Zemí lidí, zvířat a bohů I—II. Př. Mich. Hynajs. Praha 1925, Čes. graf. unie. Str. 188, 125. — Země a lidé, sv. 58—59.
- Polská moderní poesie II (Doba Asnykova). Př. Frant. Kvapil. Praha 1925, Otto. Str. 222. — Sborník světové poesie, sv. 149.
- Prus Bolesław, Andělka. Př. Jaroslav Radimský, ilustr. Frant. Horník. Praha 1925, J. R. Vilímek. Str. 216.
- Przybylski Zygmunt, Zkrocená zlostnice. Slečny Toulavé. Př. Hanuš Sedláček. Praha 1925, Ústř. nakladatelství a knihkupačství československých učitelů. Str. 54. — Dětské divadlo, sv. 31.
- Reymont W. S., Rok 1794 I—III. Př. Stan. Minařík. Praha 1925, nákl. překlad. Str. 412, 383, 403. — Reymont, Spisy, sv. 1—3; Z kraje slz a krve. Př. F. Wolf. Letovice 1925, Humana. Str. 50, 1 příl.
- Rodziewiczówna Maria (Zmagas), Zoška. Př. VI. Valenta. Praha 1925, Procházka. Str. 288. — Knihovna Siesta, sv. 16.
- Sienkiewicz Henryk, Potopa. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnceslav Černý. 3. vyd. 1925, Vilímek.
- Strug Andrzej, Peníze. Př. Antoř Finger. Praha 1925, Obelisk. Str. 343.
- Zapolska Gabriela, Carevič. Př. Jakub Rydvan. Praha 1925, Zora. Str. 97. — České divadlo, sv. 97; Saisonní láska. Př. Melanie Winklerová. Praha 1925, Julius Albert. Str. III, 430.
- Zieliński Józef, Za volnost. Př. Hanuš Sedláček. Praha 1925, Svejda. Str. 79. — Svejduv divadelní sborník, sv. 274.

Rok 1926

- Fredro Aleksander**, Svíčka zhasla. Př. Jakub Rydvan. Praha 1926, Zora. Str. 23. — Čes. divadlo, sv. 66.
- Gorlic J.**, Tichá trpitelka. Př. Fr. Šádek. Praha 1926, Politika. Str. 416.
- Kurowska G.**, Nevlastní bratři. Př. Oskar Floegel. Praha 1926, Synek. Str. 216.
- Mniszek Helena**, Malomocná I—IV. Př. Jan Rameš. 3. vyd. 1926, Neubert. Str. 322; Mladý statkář. Př. Václav Kredba. Praha 1926, Neubert. Str. 392. — Vybrané spisy dobrých autorů, sv. 37; Pastorkyně I—II. Př. Václav Kredba. Praha 1926, Neubert. Str. 373, 410. — Vybrané spisy dobrých autorů, sv. 35/36. 2. vyd. 1938. Str. 400, 439. — Vybrané spisy dobrých autorů, sv. 95/96; Za hlasem srdce I—II. Př. Václav Kredba. Praha 1926, Neubert. Str. 204, 282. — Vybrané spisy dobrých autorů, sv. 38/39. 2. vyd. 1939. Str. 516.
- Rabska Zuzanna**, Dítě války I—II. Př. Jos. M. Foltyn. Praha 1926, Melantrich. Str. 303.
- Reymont W. S.**, Lili. Př. S. Minařík. Praha 1926, nákl. překl. Str. 240. — Reymont, Spisy, sv. 8. (Minaříkova knihovna, sv. 10); Na liše. Př. Stan. Minařík. Praha 1926, nákl. překl. Str. 196. — Reymont, Spisy, sv. 10. (Minaříkova knihovna, sv. 12); Sedláci I—IV. Př. Čeněk Syrový. Praha 1926, Minařík. Str. 292, 321, 397, 328. — Reymont, Spisy, sv. 4—7. (Minaříkova knihovna, sv. 4—7); Vzpoua. Př. Stan. Minařík. Praha 1926, nákl. překl. Str. 174. — Reymont, Spisy, sv. 9.
- Sienkiewicz Henryk**, Quo vadis. Př. J. J. Langner. 9. vyd. 1926, Kvasnička a Hampl. — Přítel domoviny, r. 14; Potopa. Př. Augustin Spáčil. 3. vyd. 1926. — Vilimkova knihovna mládeže, sv. 31.
- Słowacki Juliusz**, Lambro, povstalec řecký. Př. Bedřich Beneš-Buchlovan. Praha 1926, Otto. Str. 72. — Světová knihovna, sv. 1696—97.
- Zapolska Gabriela**, Běs. Př. Melanie Winklerová. Praha 1926, Albert. Str. 199; Decra Tušky. Př. Melanie Winklerová. Praha 1926, Albert. Str. 244; Otrokyň hřichu. Př. Melanie Winklerová. Praha 1926, Albert. Str. 298; Panenský veštec. Př. Jakub Rydvan. Praha 1926, nákl. překlad. Str. 24.
- Zeromski Stefan**, Podjaři. Př. František Vondráček. Praha 1926, Otto. Str. 350. — Laciná národní knihovna, sv. 22a.

Rok 1927

- Belmont Leo**, Tajné líčení před porotou. Př. J. F. Khun. Praha 1927, Politika. Str. 220.
- German Juliusz**, Ivonka. Př. Emerich Cech. Sv. I. Ivončino mládí, sv. II. Ivončina láska, sv. III. Ivonka a hvězdy, sv. IV. Ivončino štěstí. Praha 1927/28, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 163, 146, 192, 184. — Slavie, sv. 1, 4, 8, 10.
- Łada Jan** (Gnatowski Jan), Antikrist. Př. Alois Kudelka. Praha 1927. Str. 334. — Poučná bibliotéka dědictví sv. Cyrila, sv. 75.
- Makuszyński Kornel**, Po mléčné dráze. (I. Chroustova ženitba; II. Láska stehlíkova.) Př. Emerich Cech. Praha 1927, Českomoravské tiskařské podniky. Str. 184, 234. — Slavie, sv. 3, 6.
- Mniszek Helena**, Poustevník. Př. Václav Kredba. Praha 1927, Neubert. Str. 200.
- Reymont Wład. Stan.**, Jitření I—II. Př. Stan. Minařík. Praha 1927, nákl. překl. Str. 263, 246. — Reymont, Spisy, sv. 11—12. (Minaříkova knihovna, sv. 15, 19); Komedianti. Př. Stan. Minařík. Praha 1927, nákl. překl. Str. 374. — Reymont, Spisy, sv. 13. (Minaříkova knihovna, sv. 22.)
- Sienkiewicz Henryk**, Křižáci. Př. Václav Kredba. Praha 1927, Kvasnička a Hampl. — Sebrané spisy H. Sienkiewicze, sv. I—II. (Poprvé vyšlo v čes. překladu J. J. Langnera 1898 u E. Beauforta v Praze); Křižáci. Př. Augustin Spáčil. Praha 1927, Kvasnička a Hampl. — Spisy pro mládež, sv. 1; Ohněm a mečem I—II. Př. Václav Kredba, ilustr. Viktor Oliva. 2. vyd. 1927, Vilímek; Potopa. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnceslav Cerný. Praha 1927, Kvasnička a Hampl. — Sebrané spisy H. Sienkiewicze, sv. VI—VII.
- Sieroszewski Waclaw**, Mezi chlupatými lidmi. Př. Eduard Parma. Praha 1927, Pokrok. Str. 75. — Dobrá četba, sv. 34.
- Słowacki Juliusz**, Král Duch. Př. Adolf Cerný. Praha 1927, nákl. překl. Str. 15. — Separát ze Slovanského přehledu XIX, 1927.
- Srokowski Mieczyslaw**, Kult těla. Př. Jaroslav Rypáček. Praha 1927. 2. vyd., Lector.
- Zeromski Stefan**, Boj se satanem. Př. František Vondráček. Praha 1927, Storch—Marien. Str. 729. — Románová knihovna Aventina, sv. 39; Popely. Př. František Vondráček. Praha 1927—28, Pražská akciová tiskárna. Str. 239, 252, 239.

Rok 1928

- Gliński Antoni Józef, Polské pohádky národní. Př. Čeněk Semerád. Praha 1928, Semerád. Str. 111.
- Kochanowski Jan, Treny. Př. E. Chalupný. Praha 1928, nákl. překladatele. Str. IV, 24. Treny a frašky. Př. Jan Karník. Praha 1928, J. Otto. Str. VI, 46. — Sborník světové poesie, sv. 156.
- Kraszewski Józef Ignacy, Černá perla. Př. Vilém Špaňhel. 3. vyd. Praha 1928, Havránek. Str. 232.
- Mniszek Helena, Češino drama. Př. Václav Kredba. Praha 1928, Neubert. Str. 271; Královna Gisela, I—II. Př. Václav Kredba. Praha 1928, Neubert. Str. 351, 250; Pozdě a jiné povídky. Př. Václav Kredba. Praha 1928, Neubert. Str. 162; Rok života. Př. Václav Kredba. Praha 1928, Neubert. Str. 255.
- Nałkowska Zofia, Teresin román. Př. Emerich Čech. Praha 1928, Ceskomoravské podniky tiskařské a nakladatelské. Str. 214. — Slovanská knihovna, sv. 11.
- Ossendowski Antoni Ferdynand, S vrcholu do propasti. Př. Frant. Vondráček. Praha 1928, Melantrich.
- Perzyński Włodzimierz, Jednou v životě. I—II. Př. Emerich Čech. Praha 1928/29, Ceskomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 176, 183. — Slovanská knihovna Slavie, sv. 13, 14.
- Pobratyniec-Platkowski J. S., Kačenka žabkou. Př. J. F. Khun. Praha 1928, Svejda. Str. 36. — Sborník veselých aktovek, sv. 7.
- Polské národní pohádky. Př. Čeněk Semerád. Praha 1928, nákl. překladatele.
- Przybyszewski Stanisław, Silný člověk. Př. Stanislav Minařík. Praha 1928. 2. vyd.; Osвобоzení. Silného člověka díl II. Př. Stanislav Minařík. Praha 1928, nákl. překlad. Str. 211. — Minaříkova knihovna, sv. 28; Posvátný háj. Silného člověka díl III. a poslední. Př. Stanislav Minařík. Praha 1928, nákl. překlad. Str. 234. — Minaříkova knihovna, sv. 29.
- Reymont W. S., Upír. Př. S. Minařík. Praha 1928, nákl. překlad. Str. 239. — Reymont, Spisy, sv. 14. (Minaříkova knihovna, sv. 25.)
- Rosinkiewicz Kazimierz, Sám. Př. Hanuš Sedláček, ilustr. Jos. Glückselig. Praha 1928, J. Svátek. Str. 179. — Svátkova sbírka, sv. 19.
- Sienkiewicz Henryk, Pouští a pralesem. Př. Frant. Vondráček. Praha 1928, Kvasnička a Hampl. Str. 468, 1 mapa.
- Weysenhoff Józef, Sobol a panna. Př. Marie Calma-Veselá. Praha 1928. 2. vyd. Vilímek. Str. 302. — Vilímekova knihovna, sv. 259.
- Zegadłowicz Emil, Balada o babce Horalčické, o dětech a o zářivém chlévu za všemi stojícím. Př. Otto F. Babler. Samotišky 1928, nákl. překl. Str. 26. — Knihovna slovanských básníků, sv. 1.

Rok 1929

- Barszczewski Stefan, Společnost kuřáků opia. Př. Václav Kredba. Praha 1929, Přítel knihy. — Nová knihovna světové literatury, II/15.
- Choiński-Jeske Teodor, Doutnající jiskry. Př. Frant. Wolf. Praha 1929, V. Kotrba (str. IV, 120). — Zábavy večerní, r. 47, čís. 1 (sv. 218).
- Choynowski Piotr, Mláďi, láska, dobrodružství. Př. E. Steinová. Praha 1929, Melantrich. Str. 184.
- Ilakowiczówna Kazimiera, Pohádka o králeviči Le-Fin-Canu, o vojáku Sojovi a o dítěnce Kio. Př. L. Korsaková-Rašínová. Praha 1929, E. Beaufort. Str. 90.
- Kraszewski Józef Ignacy, Stará báje. Př. Josef Koněra. 3. vyd. Praha 1929. Str. 334.
- Lange Antoni, Nový Tarzan. Př. Václav Kredba. Praha 1929, Přítel knihy (E. Reis). Str. 232. — Nová knihovna světové literatury, roč. 3, sv. 5.
- Marczyński Antoni, Černá země. Př. František Šádek. Praha 1929, Ustř. děl. nakladatelství a knihkupectví (Svěcený). Str. 308. — Románová knihovna ÚDKN, sv. 75; Otrokyňe z Long Islandu. Př. František Šádek. Praha 1929, ÚDKN (Svěcený). Str. 221. — Románová knihovna ÚDKN, sv. 78.
- Marczyński Antoni, Prokletá loď. Př. František Šádek. Praha 1929, ÚDKN (Svěcený). Str. 280. — Románová knihovna Záře, sv. 72; V podzemí Karthaginy. Př. Karel Doubrava. Praha 1929, ÚDKN (Svěcený).

- Mniszek Helena, Dědictví, sv. 1. Př. Frant. Vondráček, sv. 2.—4. Př. J. Sajic. Praha 1929, Neubert. Str. 344, 211, 257, 224. — Vybrané spisy dobrých autorů, sv. 51, 54—55a; Malomocná. I—IV. Př. Jan Rameš. 4. vyd. Praha 1929, Neubert. Str. 279. 5. vyd. 1937.
- Ossendowski Antoni Ferdynand, Bílý kapitán. Př. František Vondráček. Praha 1929, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 322. — Vybrané spisy, sv. I.
- Przybyszewski Stanislaw, Chopin a národ. Př. R. J. Vanka. Praha 1929, J. Zikeš. Str. 35. (Bibliofilský tisk.)
- Reymont W. S., Sedláci I—IV. Př. Čeněk Syrový. 2. vyd. Praha 1929; Zaslíbená země I—II. Př. Stan. Minařík. Praha 1929, nákl. překladatele. Str. 397, 364. — Reymont, Spisy, sv. 15—16. (Minaříkova knihovna sv. 32/33.) (1. vyd. př. Boř. Prusík. Praha 1903, Beaufort.)
- Sienkiewicz Henryk, Bez dogmatu. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnceslav Černý. Praha 1929, Kvasnička a Hampl. Str. 597. — Sebrané spisy, sv. XVI. (1. vyd. přel. J. Langner. Praha 1899, Beaufort. Str. 515); Quo vadis. Př. Václav Kredba. Praha 1929, Kvasnička a Hampl. — Sebrané spisy H. Sienkiewicze, pořádá Fr. Sekamina, sv. XIV; Ve vírech. Př. Václav Kredba, ilustr. Věnceslav Černý. Praha 1929, Kvasnička a Hampl. Str. 442. — Sebrané spisy, sv. 17.
- Sieroszewski Wacław, Dalai-Lama. Př. Jaroslav Radimský. Praha 1929, J. R. Vilímek. Str. 342. — Vilímkova knihovna, sv. 267.
- Umiński Władysław, Vitězové oceánu. Př. Emerich Čech. Praha 1929, Melantrich. Str. 336.
- Zambrzycki W., Tajemství mistra Gutenberga. Př. F. Páta. Praha 1929, str. 21. Bibliofilský tisk v 300 výtiscích.
- Zegadłowicz Emil, Balada o Vovrovi. Př. Pavel Eisner. Praha 1929, A. S. Mágr. Str. 17.

Rok 1930

- Czekalski Adam, Když královna miluje. Př. Václav Kredba. Praha 1930, J. R. Vilímek. Str. 324.
- Gawalewicz Marian, Na záchranu půdy. Př. Václav Kredba. Praha 1930, Neubert. Str. 431.
- Gąsiorowski Wacław, Bouře nad Evropou. Př. Václav Cháb, ilustr. Věnceslav Černý. Praha 1930, Vlad. Orel. Str. 416, 412, 337. — Kniha všem, sv. 77—79.
- Choiński-Jeske Teodor, Tiara a koruna. Př. Frant. Wolf. Praha 1930, Cyrilometh. knižtisk. (V. Kotrba). Str. 682. — Zábavy večerní, r. 48, č. 1—4 (sv. 221).
- Jasieński Bruno, Paříž hoří. Př. F. Kalus. Praha 1930, Hokr. Str. 295. — Románová knihovna Přelom, sv. 3.
- Jaworski Roman, Svata hraběte Orgaza. Př. Frant. Bicek. Praha 1930, Družstevní práce. Str. 376. — Živé knihy, ser. B, sv. 20 (168).
- Marczyński Antoni, Perla Sanghaje I—II. Př. Jaroslav Radimský. Praha 1930, Kvasnička a Hampl. Str. 228, 216. — Knihy hodiny, sv. 4, 5.
- Mniszek Helena, Květ magnolie a jiné povídky. Př. Miroslav Zelenka. Praha 1930, Neubert. Str. IV, 136.
- Ossendowski Antoni Ferdynand, Orlice. Př. Frant. Vondráček. Praha 1930, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 267. — Vybrané spisy, sv. 3; Sokol pouště. Př. Frant. Vondráček. Praha 1930, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské. Str. 203. — Vybrané spisy, sv. 2.
- Romański Marek, 2500 £ za Carreola. Př. J. H-ský. Praha 1930, Voleský. Str. 190.
- Sienkiewicz Henryk, Potulky Afrikou a jiné cestopisné črty. Př. Václav Kredba. Praha 1930, Kvasnička a Hampl. — Sebrané spisy H. Sienkiewicze, sv. 21; Potulky Amerikou. Př. Václav Kredba. Praha 1930, Kvasnička a Hampl. Str. 473. — Sebrané spisy H. Sienkiewicze, sv. 20; Rodina Polanieckých. Př. Václav Kredba, ilustr. O. Homoláč. Praha 1930, Kvasnička a Hampl. Str. 594. — Sebrané spisy, sv. XVII—XIX; V pustinách. Př. Jaroslav Rozvoda, ilustr. Věnceslav Černý. 3. vyd. Praha 1930, Vilímek.
- Słowanské legendy. Př. O. F. Babler. Samotišky 1930, nákl. překladatele. — Hlasy, sv. 12.
- Staśko Paweł, Dobrodružství lesní rusalky. Př. Jindřich Harapát-Jiřínský. Praha 1930, Hánek. Str. 158.
- Tuwim Julian, Básně. Př. J. Závada. Praha 1930, Frant. Hanek. Str. 29. — Bibliofilský tisk, 50 výtisků.
- Z polského Parnasu. Vybral a přeložil Jan Karník. Praha 1930, Kuncíř. Str. 179, VII.

- Z e g a d ł o w i c z Emil, Hodina před jitřní. Život Mikuláše Stříbrenpaného. Př. František Bicek. Praha 1930, L. Kuncič. Str. 357, IV. — Knihy nové doby, sv. 21.
- Z o r y a n (Sedlaczek) Edward, Z křižáckých bojů. Př. František Sebestík. Hradec Králové 1930, Dědictví maličkých. Str. 93. — Dědictví maličkých, sv. 73.
- Z u ł a w s k i Jerzy, Na stříbrném globu. I. Rukopis z měsíce. II. Vítěz. III. Stará země. 2. vyd. 1930. Ilustr. V. Čutta. Str. 329, 334, 287.

ЧЕШСКИЕ ПЕРЕВОДЫ ИЗ ПОЛЬСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ В 1914—1930 ГГ.

Проблема выбора произведений польской литературы для перевода на чешский язык в период 1914—1930 гг., т. е. приблизительно от начала первой мировой войны до большого экономического кризиса, принадлежит к самым интересным вопросам польско-чешских отношений.

Здесь очень ярко сказывается классовая точка зрения господствующего класса принимающей литературы. Современных польских писателей „левой“ ориентации последовательно обходят, в то время как переводят множество второстепенных произведений, сулящих коммерческий успех. Разумеется, это не значит, что произведения такого рода среди тогдашних чешских переводов из польской литературы преобладают. Большинство переводов — ценные и положительные произведения. Однако культурная политика чешской буржуазии междувоенного периода характеризуется тем, речь идет в решительном большинстве случаев о произведениях более отдаленного времени, 80-х и 90-х годов прошлого столетия, по-видимому, по той причине, что их считали идеологически безвредными и безопасными для правящего класса. Помимо работ Г. Сенкевича, который и после войны был в Чехословакии самым популярным польским писателем, переводились, больше всего, произведения великих польских реалистов эпохи т. наз. позитивизма.

В военные годы 1914—1918, из польской литературы переводили в среднем 11 произведений в год, в 1919—1930 гг. 16 произведений в год, т. е. много раз меньше, чем из французской и английской литературы. Удивительно, что почти совсем не представлено современное польское поэтическое творчество: переводилась почти исключительно только проза, в незначительном количестве драматические произведения. В этом, несомненно, также сказывается коммерческая точка зрения.

Перевел Ярослав Бауэр